

Pogoji za premike z območja z omejitvami na prosta območja

Premiki z območja z omejitvami na prosta območja v Republiki Sloveniji ali drugih državah članicah EU so **prepovedani**, razen:

	Živali za pleme in proizvodnjo	Živali za zakol
Vektorji aktivni	- tretiranje živali in prevoznih sredstev z repelenti/insekticidi in - cepljene ali - naravno imune	- tretiranje prevoznih sredstev z repelenti/insekticidi in - odsotnost BT na gospodarstvu vsaj 30 dni pred premikom
Vektorji niso aktivni	- opravljena predpisana preiskava pred premikom ali - cepljene ali - naravno imune	- odsotnost BT na gospodarstvu vsaj 30 dni pred premikom

PRIPOROČILA IMETNIKOM ŽIVALI

Imetnike živali pozivamo, da so pozorni na prisotnost kliničnih znakov pri živalih, predvsem v primeru nakupa novih živali.

Imetnik živali mora vsak sum, da se je bolezen pojavila v reji, takoj sporočiti najbližji veterinarski organizaciji.

Predvsem pa rejce opozarjamo, da upoštevajo biovarnostne ukrepe ter so pozorni na izvor živali. Trgovanje z živalmi na območjih z omejitvami se lahko izvaja le v skladu z zgoraj navedenimi določili.

Podrobnejše informacije o bolezni in pogojih za premike živali so dostopne na spletni strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
<http://www.uvhvvr.gov.si/>.

Bolezen modrikastega jezika

Informacije o bolezni in ukrepih

www.uvhvvr.gov.si

O bolezni

- Bolezen modrikastega jezika (BT) je virusna bolezen domačih in divjih prežvekovalcev.
- Do sedaj je poznanih 27 serotipov virusa BT (BTV 1 do BTV 27).
- Bolezen je prisotna v državah Sredozemlja, v zadnjih letih pa se je pojavila tudi drugod po Evropi. V letu 2006 se je v SZ Evropi pojavil BTV 8, od leta 2014 pa se v državah JV in Srednje Evrope pojavlja BTV 4.
- Novembra 2015 je bila bolezen modrikastega jezika (BTV 4) prvič ugotovljena tudi v Sloveniji.
- Neposredni prenos s živali na žival ni poznan, prav tako bolezen ne spada v skupino zoonoz.
- Širi se s piki krvosesnih mušic iz rodu *Culicoides*.
- Mušice, ki prenašajo bolezen, so najbolj aktivne v obdobju od aprila do decembra, zato se tudi bolezen pojavlja sezonsko. Temu so prilagojeni tudi ukrepi.

Kako bolezen prepoznamo?

V čredi lahko obolijo le posamezne živali. Najznačilnejši znaki bolezni, ki se lahko pojavijo, so:

- povišana temperatura,
- izcedek iz smrčka in slinjenje; kasneje slina postane penasta,
- pordel smrček in očesne veznice,
- otekla sluznica ustnic, dlesni, brezzobe plošče in jezika,
- razjede po smrčku in ustni votlini, včasih tudi po vimenu,
- padec mlečnosti, lahko pride do mastitisa,
- težko gibanje živali zaradi prizadetosti gibalnega aparata (vnetje svitka, parkeljne usnjice),
- prizadeta je lahko tudi reprodukcijska sposobnost plemenic (pregonitve, zvrževanja, nevtalne oz. mrtvorojene živali, prirojene deformacije plodov).

Kaj storiti, ko posumimo na bolezen?

- Bolezen modrikastega jezika je obvezno prijavljiva bolezen.
- Imetnik živali mora vsak sum oziroma pojav bolezni takoj sporočiti najbližji veterinarski organizaciji ali OU Uprave.
- Imetniki živali morajo upoštevati in izvajati ukrepe, predpisane z veterinarsko zakonodajo.

Vektor - prenašalec bolezni *Culicoides*

Močno slinjenje, nosni izcedek in oteklina glave pri oboleli ovci

Otečene ustnice in smrček z razjedami ter razjede na ustni in nosni sluznici

Razjede na smrčku in sluzasto gnojen izcedek iz smrčka

Vnetje očesne sluznice pri obolelem govedu

Pordel smrček z razjedami, izcedek iz smrčka in slinjenje

Otekle vime pri oboleli kravici in razjede po vimenu

Vnetje svitka pri oboleli ovci

Ukrepi ob pojavu BT

Ukrepi ob pojavu BT se izvajajo na okuženem gospodarstvu ter na določenem območju z omejitvami v skladu s:

- Pravilnikom o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje bolezni modrikastega jezika (Ur. L. št. 73/12) in
- Uredbo Komisije (ES) št. 1266/2007.

Ukrepi na gospodarstvu

- V skladu z Zakonom o veterinarskih merilih skladnosti mora imetnik živali vsak sum oziroma pojav bolezni takoj sporočiti veterinarski organizaciji.
- Ob sumu na bolezen Uprava sproži preiskavo za potrditev ali izključitev BT na kmetijskem gospodarstvu. Do uradne potrditve bolezni se na gospodarstvu uvede zapora in prepove vse premike dovzetnih živali z in na gospodarstvo.
- Ko je bolezen uradno potrjena, se lahko na gospodarstvu izločijo živali, ki so hudo obolele, da se zmanjša možnost nadaljnjega širjenja bolezni ter da se zmanjša nepotrebno trpljenje živali.
- Določi se območje z omejitvami okrog okuženega gospodarstva, na katerem veljajo posebna pravila za premike dovzetnih živali.

Ukrepi na območju z omejitvami

- Ker je širjenje bolezni pogojeno z aktivnostjo vektorjev, to je krvosesnih mušic, ki bolezen prenašajo, se pogoji za premike živali razlikujejo glede na to, ali so vektorji bolezni aktivni ali ne.
- Prav tako se pogoji za premike razlikujejo glede na to, ali so živali namenjene za zakol ali za nadaljnjo rejo ali plemo.
- V času, ko so vektorji aktivni, so možni premiki živali z območja z omejitvami le, če so živali cepljene ali naravno imune.
- V času, ko vektorji niso aktivni, so možni premiki dovzetnih živali z območja z omejitvami tudi, če imajo živali pred premikom opravljeno predpisano preiskavo.

Premiki vseh kategorij živali znotraj istega območja z omejitvami

Premiki vseh kategorij dovzetnih živali znotraj istega območja z omejitvami, kjer kroži isti serotip virusa, so dovoljeni, če na dan premika živali ne kažejo kliničnih znakov bolezni.

Vr. št.: VSI Potarnica, Srebrje, www.btlzsc.si, slika na naslovnici: svinogore-jadkovci (foto Boris Štupar)